

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

6. De misericordia & Eleemosynis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

bonis, quatenus in ipso sunt. 2. De Deo, quatenus nobis præfens ac vnitus. &c. Sed hoc gaudium in hac vita imperfectū est, siquidē viator finem suū ac beatitudinis bonū nōdū possedit: raceo de mixta tristitia propter peccata. Gaudiū de proximo versatur circa bona, quibus ad cælestem beatitudinem promoueri potest.

Pax est Tranquillitas Ordinis, consistit in eo, vt voluntas nostra diuinæ bonitati adhæreat, ad eamq; reliquas interiores appetitiones, tanquam regina ac motrix aliarum facultatum accommodet; deinde vt eadem voluntas cum proximi voluntate in ijs, quæ ad finem beatitudinis pertinent, consentiat. Pax enim hæc in hac vita imperfecta est, quippe cum multæ diuersæ opiniones & contrarietates inter homines occurrant, quæ rectæ voluntati aduersantur, sicuti in disputationes, licet etiam speculatiuis 431.

C A P. VI.

De Misericordia & Eleemosyna corporali.

Misericordia (charitati valdè affinis) est alienæ miseræ in corde nostro compassio, qua vtique, si possumus, subuenire compellimur. Illi secundum excessum opponitur nimia indulgentia, secundum defectum crudelitas.

Ad actum misericordiæ tria requiruntur. 1. Vt sit de aliena miseria, æstimata vt propria, quippe cū hanc vnionē amor amicitia pariat, Hinc infirmī, senes, ac sapientes, maxime pro ni ad misericordiā, vt pote experti. 2. Vt miseria sit aliquomodo necessaria, qui enim spōte miser (excipe Martyres) V. C. diues ob amētiā, robustus ob pigritiā, misericordia dignus nō est. 3. Vt malū æstimeretur aliquo modo cōtra digni-

dignitatem patientis, & hominem non esse merum. Hinc sæpe ibi non misericordes. Item externus actus duplex, quia homo anima & corpore, spiritalis & corporalis. 432.

3. Eleemosyna & opus, quo datur aliquid indigentibus ex commiseratione, propter Deum. NB. propter Deum, quia à Charitate Dei imperantur. Præceptum ad Tim. c. II. Diuitibus huius seculi præcipe, facite tribuere, idq; respectu omnium indigentium, etiam infidelium. NB. tum Magistratum reprehendi non posse expellentem peregrinos, quia pauperes domesticos præferendi, si utrisq; satisfieri non possent. 2. quia peregrini inferunt morbos. 3. quia possunt sani & fortes laborare, quia tales robusti mendicis arcendi sunt iuxta tit. C. de medicantibus validis, lib. II. Præceptum est affirmatiuum, idè non semper obligat. 432.
4. Ligatio autem Eleemosynæ oritur ex duplici capite. Ex parte dantis, si habeat bona superflua, tam nara, quam personæ. Secundo ex parte accipientis, si necessitate positus, quæ triplex: Vna extrema, si periclitetur, 2. grauis, cui nisi succurras, ægre se sustinet. 3. Communis, qualis est, qui ostiatim. 433.

De necessarijs naturæ non extat præceptum, quisque suam suorumque vitam potest & debet naturæ antepone.

De necessarijs personæ, faciendâ est homini extremam necessitatem naturæ patienti eleemosyna, quia ordo Charitatis postulat, per se loquendo, ut periclitari faciamus proximi vitam, quâ dignitatē propriam dico; per se loquendo: quia nemo tenetur pro seruanda vita pauperis statu suo excidere, si maius id damnum videatur, quam illis mors. Nemo etiam tenetur preciosam medicinam emere pauperi, egro, cum nec ipse, si pecuniam haberet, emeret.

Tertiò, Cum modico & vix æstimabili detrimento status tenemur proximo succurrere in graui necessitate.

Quartò; In communem necessitatem pauperum opes tuas cum notabili status detrimento profunderé. V. C. Vt dignitatem Doctoris sustinere non possit, non licet, nisi quis velit ad perfectiorem paupertatis Euangelicæ statum transire, secundum consilium Christi. Matth. 19.

Necessaria personæ sunt ad alendos filios, familiam ad conuiuia, ad donationes honestas, vnde non ita frequenter iudicandum, homines seculares plura in bonis suis habere, quam ad statum eorum necessarium sit. 433.

Ex superfluis naturæ ac personæ danda est Eleemosyna pauperi in graui, si 2. conditiones adsint. 1. si scias, nam non teneris inquirere. 2. si nemo alius adfit, qui subueniat. Si enim alii opem laturo, non censetur grauis necessitas. 434.

Ita Aduocatus tenetur patrocinari pauperi, etiam in graui, si nemo alius; vt si putetur iniuste criminaliter damnandus ad trirèmes, vel ad flagellationem publicam. 434.

Ex bonis superfluis tam naturæ quàm personæ largi da est eleemosyna communem inopiam patientibus (etiam ex bonis non superfluis tamen non absolute necessariis, etiam subueniendum extreme laboranti.) Ratio, quia Charitas quemlibet obligat ad subueniendum proximo, in quauis miseria constituto, si facile tolli possit, At diuites facile, Ergo. Hæc enim Dei prouidentia, vt diuites per opera misericordiæ & pauperis patientiam vitam æternam mereantur.

Veniale diuitem negare communi pauperi. Monale, si omnibus neget, quia nimis inordinato diuitiarum amore affectus censetur, iuxta Matth. 6. Non potestis Deo seruire & Mammonæ.

6 NB. Si venditione possit subleuari pauper, non tuleri de Eleemosynis, sic Tob. 5. de Gabelo 435.

7 De illicitè restitutioni obnoxiiis pauperibus faciendæ, v. c. quorum Dominus ignoratur, tunc erogari debent, sed non est opus misericordiæ, sed iustitiæ. In illis distributionibus est seruandus ordo charitatis.

De illicitè acquisitis non restitutioni obnoxiiis, v. c. turpia lucra meretricum & histrionum, licet possunt dari eleemosynæ, sed oblationes de iis ab altero repellendæ ob scandalum, ne Ecclesia videatur approbare eiusmodi lucra, partim ad imitationem veteris legis. Deut. 23. 435.

CAP. VII.

De Correctione fraterna.

1 **C**orrectio fraterna est actus misericordiæ spiritualis, quo per cōuenientem sermonem proximum à malo peccati ad bonum honestatis conuertere nitimur secundum Psal. 149. *Corripiet me iustus.*

2 De correctione fraterna habemus præceptum Matt. 18. *Si peccauerit in te frater tuus, i. e. Christianus quilibet, quia præbet tibi causam indignationis istam, peccans te vidente & sciente.*

NB. Aliter corripendus inferior prius increpando, postea hortando illum mansuetè. Aliter æqualem amice superior similiter rogandus Apost. 1. Tim. 5. *Seniorem ne increpaueris, sed obsecrant patrem.* Quod imita; Nisi superior infirmorum laqueus & scandalum in rebus Fidei existat, tunc publicè à subdito redarguendus. 436. Corrip